

Professionelle samtaler og empatiske relationer er en interessant litterær samling af flere relevante fagpersoners bidrag til emnet omkring den gode samtale i professionelt øjemed. Værket indeholder 11 kapitler, der hver behandler emnet fra forskellige fagområders perspektiv. Heriblandt kan nævnes, at blandt andet psykologer, socialrådgivere og sociologer belyser aspekter vedrørende relationsdannelse, man bør tage kritisk stilling til i sit professionelle virke. Kapitlerne spænder bredt over emnet og kommer omkring såvel specifikke metodiske overvejelser til samtalens form som mere generelle aspekter bagom samtalen som samarbejde og relation, anerkendelse, projektion samt forråelse.

Grundet det alsidige fokus blandt værkets kapitler og forfatterens forskellige faglige holdepunkter, henvender læsningen sig heraf til et bredt publikum. Dog vil jeg fremhæve, at jeg ved læsning af værket så særlig anvendelighed for socialrådgivere med direkte borgerkontakt. I mit daglige virke arbejder jeg tæt med blandt andet fagpersoner inden for beskæftigelsesområdet, og jeg finder dette værk anbefalelsesværdigt for netop denne faggruppe. De temaer, der bringes op på tværs af kapitlerne, og ikke mindst de konkrete spørgeteknikker og cases, der anvendes, lægger sig meget godt op af tanker og udfordringer, flere af mine kollegaer søger faglig sparring på. Jeg kan dog savne, at værket nærmere selv ekspliciterer, hvem dets publikum er. Eksempelvis tales der i kapitel 9 til "terapeuten", trods flere af de øvrige kapitler henvender sig til "den professionelle", og dette kan skabe rolleforvirring i forhold til den grænsedragning, der er nødvendig mellem, hvad man inden for hvilke professioner kan og bør behandle i sit arbejde. Dette skal ikke forstås som fagsnobberi, men derimod en anbefaling om opmærksomhed til læseren om at udvælge sin anvendelse af værkets forskellige kapitler tilpasset de opgaver, man i sit professionelle virke skal varetage. På samme vis udmærker kapitel 8 omkring projektion sig i sit fokus med blandt andet en beskrivelse af Yaloms teorier, om end det er et interessant tema at bringe i spil.

Samtidig vil jeg fremhæve, at flere af værkets kapitler kunne gøre sig som undervisningsmateriale for flere faggrupper, der har tæt borgerkontakt, såvel som disse vil kunne bidrage til interessante og sunde refleksioner til de, der i forvejen har været inden for deres fagområde i flere år. Her tænker jeg særligt på kapitel 11 omkring forråelse, der netop passer rigtig godt ind i værkets overordnede emne og behandler et tema, vi sættes over for alt for sjældent at forholde os til, men som absolut er essentielt og kræver vores opmærksomhed og tanker.

Kapitel 5 og 6 vil jeg ligeledes fremhæve i denne sammenhæng, da de i forlængelse af hinanden giver et velreflekteret indblik i nogle af de særlige opmærksomhedspunkter, man bør have i arbejdet med mennesker. Kapitel 5 behandler blandt andet en spændende debat omkring den potentielle distinktion mellem, hvad der forventes fra samfundets side af, og hvad individet selv tænker er muligt. Dette er en interessant problematisering, hvis opmærksomhed er givtig i fagprofessionelt øjemed for at kunne forstå og handle hensigtsmæssigt, når vi har med mennesker at gøre, der netop befinder sig i, eller er på vej ud i, en forandringsproces. Med en naturlig overgang til kapitel 6 præsenteres en fremlægning omkring det at finde potentielle muligheder i samråd med et andet menneske omkring deres situation. På næsten poetisk vis skildres samarbejdets og relationens faciliteterne rolle i forhold til at lede efter det, der kan igangsætte en forandringsproces og gøre en forskel for mennesket bag en umiddelbart fastlåst situation.

Hertil vil jeg fremhæve kapitel 2 omkring digitale professionelle samtaler, der ligeledes er et område, vi ser for sjældent i litteraturen. I dette kapitel vendes blandt andet dataetik og lovgivningen omkring digital kommunikation samt brugen af sociale medier, hvilket netop er et essentielt emne at sætte fokus på i forlængelse af den nyligt indtrådte lovgivning omkring persondataforordning. Kapitlet samler flere relevante nuancer af et område, flere af os i vores professionelle virke begynder at have mere og mere med at gøre. Dette er et eksempel på den aktualitet, nogle af kapitlerne netop er gode til at behandle, og som berører flere af os, mens andre af kapitlerne bevæger sig inden for temaer, der er alment interessant læsning næsten uanset den ramme, man som fagperson arbejder indenfor.

Nogle af kapitlerne behandler derudover mere specifikke områder, som eksempelvis kapitlerne omkring narrative og livsorienterede samtaler, og det er nogle meget interessante indspark til værket, der netop dykker ned i metodespecifitet bag om samtalen. Ved læsning af værket kan man dog savne flere præsenterede tilgange inden for samtalemetodik hvilket, i min optik, kunne bidrage til at få skabt en endnu mere nuanceret belysning af værkets ellers overordnet gode og alsidige belysning af den professionelle samtale og empatiske relationers mange facetter. Men så stort et emne, som nærværende værk behandler, er det dog noget nær en umulig opgave fuldkomment at afdække alle hjørner og kroge af, og jeg kunne komme på endnu flere temaer for kapitler, jeg snildt kunne se for mig ligeledes indgå i værket. Dette er blot med til at eksemplificere, hvor omfattende, og ikke mindst interessant, et emne værket netop tager fat i, og overordnet set vil jeg konkludere, at kapitlernes bidrag hver især rammesætter og behandler de mest essentielle temaer for den gode professionelle samtale og empatiske relation.

Af Susanne Lip, cand.psych.

